

Viite

Maatalous- ja kalastusneuvosto 27.4.2026 Luxemburgissa

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontuu 27.4.2026 Luxemburgissa. Kokouksessa Suomea edustaa maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah.

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskustelee yhteisestä maatalouspolitiikasta vuoden 2027 jälkeen, erityisesti tulotuen keskeisistä suunnitteluvalinnoista. Suomi pitää hyvänä komission tavoitetta suunnata tukea aktiiviseen ruoantuotantoon.

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskustelee maatalouden markkinatilanteesta. Suomi katsoo, että elintarvikesektorin huoltovarmuus ja väestön ruokaturva tulee varmistaa kaikissa tilanteissa.

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskustelee myös maatalouden ja kestävänsä metsänhoidon strategisesta merkityksestä maastopalojen riskien ehkäisemisessä ja niistä selviytymisen vahvistamisessa. Suomen näkemyksen mukaan monimutkaiset ja rajat ylittävät kriisit edellyttävät yhä enemmän EU-tason varautumista, mukaan lukien yhteisiä kapasiteetteja ja suorituskykyjä.

Lisäksi kokouksen muissa asioissa Suomi ja Latvia esittävät tiedotusasian turpeen roolista EU:n ruokaturvan varmistamisessa.

Asialista:

MAATALOUS- JA KALASTUSNEUVOSTO 27.4.2026 LUXEMBURGISSA

Esityslistan hyväksyminen

(mahd.) A-kohtien hyväksyminen

- a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo
- b) Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

MAATALOUS

Lainsäädäntökäsittelyt

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Yhteinen maatalouspolitiikka vuoden 2027 jälkeen – tulotuen keskeiset suunnitteluvalinnat
Periaatekeskustelu

Muut kuin lainsäädäntöasiat

Markkinatilanne erityisesti Ukrainaan kohdistetun hyökkäyksen jälkeen¹
Komission ja jäsenvaltioiden tiedotusasia
Keskustelu

Maatalouden ja kestävä metsänhoidon strateginen merkitys maastopalojen riskien ehkäisemisen ja niistä selviytymisen vahvistamisessa
Komission tiedotusasia
Keskustelu

Muut asiat

Turpeen rooli EU:n ruokaturvan varmistamisessa
Latvian ja Suomen tiedotusasia

¹ Ukrainan eurooppalaisesta ja euroatlanttisesta yhdentymisestä vastaavan varapääministerin läsnä ollessa.

Maa- ja metsätalousministeriö

Perusmuistio

EU/894/2025-MMM-50

Muroma Hanna

15.4.2026

Yhteinen maatalouspolitiikka vuoden 2027 jälkeen – tulotuen keskeiset suunnitteluvalinnat - maatalous- ja kalastusneuvoston keskustelu

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 27.4.2026

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio julkaisi 16.7.2025 ehdotuksen tulevaksi monivuotiseksi rahoituskehykseksi vuosille 2028–2034. Rahoituskehyn julkaisun yhteydessä komissio julkaisi myös useita sektorikohtaisia lainsäädäntöehdotuksia, joihin sisältyy asetusehdotus yhteiselle maatalouspolitiikalle myönnettävän unionin tuen täytäntöönpanoedellytysten vahvistamisesta vuosiksi 2028-2034 (COM(2025) 560 final).

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskustelee kokouksessaan 27.4.2026 yhteisestä maatalouspolitiikasta vuoden 2027 jälkeen, erityisesti tulotuen keskeisistä suunnitteluvalinnoista. Maatalouden erityiskomitea valmisteli keskustelua kokouksessaan 20.4.2026.

Suomen kanta

Suomen kannat yhteisen maatalouspolitiikan uudistukseen on muodostettu valtioneuvoston kirjelmässä U 55/2025 vp.

Suomi suhtautuu yleisen myönteisesti ehdotettuun alenevan pinta-alatuen asteittaiseen alentamiseen ja tukikattoon, koska alentaminen kohdistuisi ehdotuksessa vain tähän tulotukimuotoon eikä esimerkiksi kohdennettuihin muihin tukiin. Suomi tarkastelee vielä alenevan pinta-alatuen myönnettävän määrän alentamisrajoja kuitenkin niin, ettei niitä jatkoneuvotteluissa esitetystä tiukennettaisi. Suomi tunnistaa, että erityisesti tuen asteittaisen alenemisen alaraja voi Suomessakin olla tilakoon kasvun ja tuotannon

kehittämisen näkökulmasta liian alhainen. Alenevan pinta-alatuen eriyttämisperusteiden tulisi olla mahdollisimman syrjimättömiä ja hallinnollisesti yksinkertaisia.

Suomi voi hyväksyä komission ehdotuksen, jonka perusteella vuodesta 2032 alkaen alenevaa pinta-alatukea ei maksettaisi tuensaajille, jotka ovat saavuttaneet vanhuuseläkeiän ja jotka nostavat vanhuuseläkettä. Tältä osin Suomi tukee esitettyä siirtymäaikaa. Suomi kuitenkin korostaa, että aleneva pinta-alatuki tulisi kohdentaa ensisijaisesti aktiivisille viljelijöille, jotka edistävät ruokaturvaa. Suomi kiinnittää huomiota myös tarpeeseen löytää erilaisia ratkaisuja maatilojen oikea-aikaiselle siirtymiselle nuorille.

Suomi pitää hyvänä komission tavoitetta suunnata tukea aktiiviseen ruoantuotantoon. Myönteistä komission ehdotuksessa on laajat mahdollisuudet alenevan pinta-alatuen eriyttämiseen viljelijäryhmittäin ja alueittain. Suomi kiinnittää kuitenkin huomiota tiettyihin toimeenpanon haasteisiin.

Suomi katsoo, että aktiivisen ruoantuotannon tukemiseksi tulisi olla mahdollista jatkossa jättää pelkkä maatalousmaan säilyttäminen tukien ulkopuolelle. Komissiolta on hyvä saada lisätietoja maatalousmaan säilyttämisen suhteesta vähimmäistason maataloustoiminnan harjoittamiseen. Suomi pitää tärkeänä osa-aikaisten viljelijöiden tukemista, jotka harjoittavat aktiivisesti maataloustoimintaa ja osallistuvat ruokaturvan ylläpitoon. Suomi ei pidä tarkoituksenmukaisena, että osa-aikaiset viljelijät, jotka tuottavat raaka-aineita elintarvikeketjuun suoraan tai rehuna kotieläintuotantoon, jätettäisiin alenevan pinta-alatuen ulkopuolelle.

Suomi katsoo, että jäsenvaltiolla tulisi olla liikkumavaraa tukikelpoisen alan määrittelyssä.

Pääasiallinen sisältö

Puheenjohtajavaltio on toimittanut jäsenvaltioille tausta-asiakirjan 8212/26.

Tausta-asiakirjassa todetaan, että marraskuussa 2025 pidetyssä maatalous- ja kalastusneuvoston kokouksessa ministerit keskustelivat tulotuen roolista ruokaturvan vahvistamisessa ja tuen paremmasta kohdentamisesta. Tuolloin ministerien keskustelussa todettiin, että tulotuki tulisi kohdistaa viljelijöille, jotka harjoittavat maataloustoimintaa ja edistävät maataloussektorin kestävyyttä sekä ruokaturvaa. Tähän keskusteluun pohjaten maatalous- ja kalastusneuvoston 27.4.2026 keskustelu keskittyy komission ehdotuksen tulotuen keskeisiin suunnitteluratkaisuihin.

Tausta-asiakirjassa todetaan, että komission ehdottaa asteittain alenevaa pinta-alaan perustuvaa tulotukea (DABIS), jossa tuet perustuvat tukikelpoisiin hehtaareihin ja järjestelmää yksinkertaistetaan merkittävästi (tukioikeuksista luovutaan). Samalla otetaan käyttöön asteittainen aleneva tuki tasapainoisemman tukien jakautumisen edistämiseksi.

Lisäksi ehdotuksessa tuet rajataan enintään 100 000 euroon viljelijää kohden vuodessa, tuki tulisi eriyttää objektiivisten ja syrjimättömien, viljelijöiden tuloihin liittyvien kriteerien perusteella, tuki tulisi kohdentaa erityisille viljelijäryhmille, kuten nuorille ja naisviljelijöille. Lisäksi olisi mahdollista sulkea DABIS-tuen ulkopuolelle viljelijät, jotka saavuttavat eläkeiän siirtymäkauden jälkeen (viimeistään vuoteen 2032 mennessä), ja otetaan käyttöön keskimääräisen hehtaarituen vähimmäis- ja enimmäistasot.

Tausta-asiakirjan mukaan maatalouden rakenteen ja taloudellisten olosuhteiden moninaisuus eri puolilla unionia tekee tulotuen suunnitteluratkaisusta erityisen herkkiä. Vaikka yhdenmukaisemmat lähestymistavat voivat edistää tasapuolisia toimintaedellytyksiä ja oikeudenmukaisempaa tuen jakautumista, ne saattavat myös rajoittaa jäsenvaltioiden mahdollisuuksia mukauttaa tulotukea omiin erityistarpeisiinsa. Toisaalta

suurempi joustavuus voi mahdollistaa paremman mukautumisen kansallisiin olosuhteisiin, mutta se voi johtaa hajanaisuuteen ja epätasaisiin tukitasoihin EU:ssa.

Lisäksi tausta-asiakirjassa todetaan, että DABIS-järjestelmän suunnittelussa on varmistettava, että tulotuki jatkossakin tukee maatalojen taloudellista kestävyyttä, mukaan lukien niiden tilojen, joilla on keskeinen rooli tuotantokyvyn ylläpitämisessä ja elintarviketurvan varmistamisessa. Samalla tausta-asiakirjan mukaan on tärkeää, että DABIS vastaa oikeudenmukaisen tuen jakautumisen tarpeeseen ja edistää sukupolvenvaihdoksia.

Puheenjohtajavaltio esittää kaksi kysymystä keskusteluun:

Kysymys 1) Missä määrin näkemyksenne mukaan tulotuen kohdentamista tulisi ohjata yhteisillä EU-säännöillä oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi koko EU:ssa, ja missä kohdin jäsenvaltioilla tulisi säilyä joustoa omien erityispiirteidensä huomioon ottamiseksi?

Kysymys 2) Mitä mieltä olette ehdotetuista tuen asteittaisen vähentämisen (degressiivisyys) ja tukikattojen mekanismeista, joiden tavoitteena on edistää tukien oikeudenmukaisempaa jakautumista samalla kun säilytetään maatalojen taloudellinen elinkelpoisuus koko EU:ssa ja varmistetaan niiden rooli ruokaturvan kannalta?

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Maatalous- ja kalastusneuvosto käy periaatekeskustelun asetusehdotuksen pohjalta, mutta neuvostossa ei tehdä tässä vaiheessa asiasta päätöksiä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Maatalouden erityiskomitean ja maatalous- ja kalastusneuvoston valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 14.8.2025, 28.8.2025, 2.9.2025, 16.9.2025, 11.-12.9.2025 (kirjallinen menettely), 16.9.2025, 2.10.2025, 17.10.2025, 6.11.2025, 11.11.2025, 20.-21.11.2025 (kirjallinen menettely), 2.12.2025, 12.2.2026, 17.4.2026

EU-ministerivaliokunta 19.9.2025, 22.10.2025, 13.11.2025, 5.12.2025, 18.-20.2.2026 (kirjallinen menettely), 22.-24.4.2026 (kirjallinen menettely)

Eduskuntakäsittely

Valtioneuvoston U-kirjelmä 20.11.2025 (U 55/2025 vp).

Maatalouden erityiskomitean ja maatalous- ja kalastusneuvoston valmistelu

Suuri valiokunta 19.9.2025, 24.10.2025, 14.11.2025, 5.12.2025, 20.2.2026, 24.4.2026

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Suomen näkökulmasta on merkityksellistä, että tulotukia arvioidaan niiden vaikuttavuuden ja tarkoituksenmukaisuuden kannalta. Yhteisiä EU-tason reunaehtoja tarvitaan yhteisen maatalouspolitiikan toimeenpanossa tasapuolisuuden ja oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi, mutta samalla on pystyttävä riittävällä tavalla ottamaan huomioon jäsenmaiden erilaiset olosuhteet ja tuotannon ja tilarakenteen erityispiirteet. Esillä olevat tukien asteittainen alentaminen eli degressiivisyys ja tilakohtaiset tukikatot voivat olla perusteltuja mekanismeja, mikäli niiden soveltamisessa otetaan riittävällä tavalla huomioon kunkin jäsenmaan lähtökohdat ja erilaiset tarpeet. Esimerkiksi Suomessa maatilojen kokojakauma ja tukikokonaisuuden rakenne ovat sellaisia, että tulotuen kohdentumisessa ei ole todettavissa erityisiä vinoumia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

8212/26

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Neuvotteleva virkamies Sanna-Helena Fallenius, MMM/EUKA, p. 0295 162 073, sanna-helena.fallenius@gov.fi

Neuvotteleva virkamies Osmo Rönty, MMM/EUKA, p. 0295 162 084, osmo.ronty@gov.fi

Neuvotteleva virkamies Martti Patjas, MMM/MKO/KY, p. 0295 162 474, martti.patjas@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/894/2025

Maa- ja metsätalousministeriö

Perusmuistio

EU/74/2026-MMM-67

Virolainen Jukka

21.4.2026

Maatalouden markkinatilanne - maatalous- ja kalastusneuvoston keskustelu

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 27.4.2026

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskustelee markkinatilanteesta kokouksessaan 27.4.2026. Maatalouden erityiskomitea valmisteli keskustelua kokouksessaan 14.4.2026.

Suomen kanta

Tiedonannosta ruokaturvan takaamisesta ja elintarvikejärjestelmien resilienssin vahvistamisesta on annettu E-kirje E 41/2022 vp ja tiedonannosta lannoitteiden saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden varmistamisesta on annettu E-kirje E 154/2022 vp. Suomi katsoo, että elintarvikesektorin huoltovarmuus ja väestön ruokaturva tulee varmistaa kaikissa tilanteissa.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on aiheuttanut pitkäaikaisen häiriön maataloushyödyke-, lannoite- ja energiamarkkinoiden toiminnalle. Tässä epävakaassa tilanteessa tulee huolehtia koko elintarvikesektorin toimintavarmuudesta ja varmistaa väestön ruokaturva. EU:n ruoantuotanto on eräiden tuotantopanosten ja -materiaalien sekä jossain määrin myös tuotantoon tarvittavan tekniikan osalta hyvin riippuvainen EU:n ulkopuolelta tulevasta tuonnista. Suomi tukee pyrkimystä vähentää tuontiriippuvuutta erityisesti fossiilisen energian, lannoitteiden ja valkuaisrehuraaka-aineiden osalta.

Suomi on huolissaan maatalouden tuotantokustannusten pysymisestä edelleen korkealla tasolla vuoden 2022 hintapiikin jälkeen ja ylipäätään koko elintarvikesektorin

kustannusten nousun vaikutuksesta kannattavuuden heikentymiseen, tuotannon määrään ja laatuun sekä näiden yhteisvaikutuksesta elintarvikkeiden hintojen nousuun. Suomi katsoo, että komission tulee ryhtyä tarvittaessa EU:n perustamissopimuksen mukaisesti markkinoita tasapainottaviin ja tuotannon kannattavuutta sekä huoltovarmuutta vahvistaviin toimenpiteisiin.

Suomi korostaa tärkeyttä siirtyä kohti sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäviä, resiliентtejä ja oikeudenmukaisia ruokajärjestelmiä niin Suomessa, EU:ssa kuin myös globaalilla tasolla.

Strategisten riippuvuuksien purkamisen näkökulmasta Suomi pitää tärkeänä EU:n lannoiteomavaraisuuden vahvistamista sekä kierrätyslannoitteiden että muiden lannoitteiden osalta. Keskeistä on vahvistaa EU:n oman lannoitetuotannon kilpailukykyä, huolehtia tuotteiden kohtuuhintaisuudesta sekä purkaa ravinnekierrätyksen esteitä. (E 10/2026 vp).

Pääasiallinen sisältö

Puheenjohtajavaltio ei ole perusmuistiota kirjoitettaessa toimittanut tausta-asiakirjaa.

Maatalouden yleinen markkinatilanne ja siihen vaikuttavia tekijöitä

Maatalouden yleiseen markkinatilanteeseen on vuonna 2026 vaikuttanut maataloustuotannon heikko kannattavuuskehitys erityisesti peltokasvissektorilla, Venäjän hyökkäyssodan Ukrainaan aiheuttama epävarmuus ja uutena tekijänä Lähi-idän geopolitiittisen jännitteen kärjistymisen helmikuun lopulla sotatilanteeksi.

Lähi-idän sota vaikuttaa, Hormuzinsalmen laivaliikenteen pysähtyttyä, laajalti kansainvälisille energia- ja lannoiteraaka-ainemarkkinoille, logistiikkasektorille sekä pääomamarkkinoille. Vaikka EU ei ole strategisesti riippuvainen suorasta kaupankäynnistä Persianlahden arabivaltioiden kanssa niiden Hormuzinsalmen kautta kulkevasta energia- ja lannoiteraaka-aineesta, niin EU joutuu toimimaan salmen sulkeutumisen vuoksi kansainvälisillä kallistuneilla raaka-ainemarkkinoilla. Persianlahden öljy- ja maakaasutoimitukset ovat perinteisesti suuntautuneet Aasiaan, ja näin ollen Hormuzinsalmen tilanne johtaa siellä suhteessa suurempiin saatavuushaasteisiin ja markkinahäiriöihin kuin EU:ssa. Välikäisesti Aasian tilanne tulee vaikuttamaan myös EU:hun, kun huomioidaan alueen merkitys EU:n elintarviketuotteiden kaupankäynnille. Näin ollen, vaikka Lähi-idän sotatilanne päättyisi nopealla aikataululla, niin sen heijasteet vaikuttavat pitkään.

Kansainvälisen kaupankäynnin dynamiikkaan sekä talouden kasvunäkymiin on jo vuoden ajan tuonut jatkuvaa epävarmuutta Yhdysvaltojen asettamat ja vaihtelevasti muuttuvat tuontitullit, aggressiiviset kauppasopimusneuvottelut sekä toisaalta kauppakumppanien vastatoimet. Markkinakehityksen ennustettavuus pysyy jatkossakin haastavana.

Edellä mainitut tekijät, yhdistettynä rahoitusmarkkinoiden tiukentuvaan näkymään, heijastuvat maataloussektorin ohella suoraan myös elintarviketeollisuuden toimintaympäristöön sekä kuluttajahintoihin. Elintarvikkeissa kohonneet kuluttajahinnat ovat vähentäneet erityisesti kotieläintuotteiden kysyntää ja ohjanneet kuluttajia valitsemaan edullisempia vaihtoehtoja. Talouden yleisnäkymän heikentyminen tekee yksityistaloudet varovaisiksi kulutus päätöksissään. Elinkustannusten noustessa kuluttajien heikentynyt ostovoima lisää osaltaan alemman hintatason tuotteiden kysyntää ja merkitsee sitä, että tuottajien ja elintarviketeollisuuden on vaikea saada katettua kustannuksiaan.

YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön (FAO) päämaataloustuotteiden hinnoista koostuva elintarvikehintaindeksin arvo on viimeisen vuoden aikana ollut korkeimmillaan

elokuussa 2025 jolloin sen arvo oli 130 pistettä. Elokuun jälkeen indeksin arvo kääntyi alenevaksi. Tammikuun 2026 jälkeen indeksin kehitys muuttui jälleen kohoavaksi ja maaliskuussa se oli 128,5 pistettä. Huomioitavaa on se, että indeksiin sisältyvissä kateissa eri tuoteryhmissä (vilja, kasviöljyt, sokeri, maitotuotteet ja liha) tapahtui hintojen kohoamista maaliskuussa 2026.

EU:ssa ruuan kuluttajahintojen keskimääräinen vuosi-inflaatio on ollut valtaosin alenevaa vuoden 2025 syyskuusta lähtien. Alhaisimmillaan ruuan (ml. alkoholittomat juomat) keskimääräinen vuosi-inflaatio oli marraskuussa 2025 sekä helmikuussa 2026 jolloin sen suuruus oli 2,7 %. Oletettavissa on, että Lähi-idän sotatilanne alkaa näkymään ruoan hintakehityksessä kuluvan vuoden maaliskuusta lähtien. Ruoan inflaatio vaihtelee paljon jäsenvaltioiden välillä. Suomessa ruoan kuluttajahintojen kehitys on ollut viimeisen puolen vuoden aikana saman suuntaista kuin EU:ssa keskimäärin. Maaliskuussa 2026 ruoan vuosi-inflaatio (ml. alkoholittomat juomat) oli 0,5 %, kun kuukautta aiemmin se oli 1,4 %. Lähi-idän tilanne vaikuttaa Suomen elintarvikemarkkinoilla viiveellä, joten se ei näy maaliskuun inflaatiokehityksessä.

Kansainvälinen viljaneuvosto (IGC) on arvioinut viime vuoden heinäkuussa alkaneen 2025/26 markkinointikauden viljojen kokonaistuotannoksi ennätysellisen 2470 milj. tn ja kysynnän nousevan uuteen huippuun 2423 milj. tn. Kauden loppuvarastot ovat aiempaa kuutta markkinointikautta suuremmat ja ovat IGC:n arviossa 632 milj. tn. Vehnän tuotanto on maailmalla ennätysellinen 845 milj. tn ja kysyntä nousee 825 milj. tn tasolle. Suurimpien vehnän viejien loppuvarastojen suuruudeksi arvioidaan 78 milj. tn ja ne ovat samalla korkeimmat verrattuna aiempaan seitsemään kauteen. Selkeästi suurimpana vehnän viejänä on kuluvalle kaudella toiminut Venäjä, jonka jälkeen tulevat EU ja Kanada.

IGC:n alustavan arvion mukaan markkinointikaudella 2026/27 kokonaissato laskee 2 % verrattuna 2025/26 kauteen ollen 2417 milj. tn. Hyvä tilanne alkuvarastojen osalta tukee maailmalla viljan kulutuksen kasvua uuteen ennätykseen 2440 milj. tn. Kauden 2026/27 loppuvarastojen arvioidaan laskevan 4 % verrattuna edelliseen. Vehnän osalta kaudelle 2026/27 arvioidaan globaalisti 3 % pienempää kylvöalaa ja hehtaarisatoja verrattuna kuluvan kauteen, mutta sato olisi silti 2 % suurempi verrattuna pitkän aikavälin keskiarvoon. Lannoitteiden ja polttoaineiden hinnannousu tulee vaikuttamaan globaalisti viljelijöiden tuotantopäätöksiin, joten kylvöala- ja satoarviot tulevat niiden osalta vielä tarkentumaan.

Maailmanmarkkinoilla viljan hinnat, erityisesti vehnällä, ovat nykyisellä 2025/26 markkinointikaudella olleet edellistä kautta alempana. Hintaan on vaikuttanut muun muassa runsas sato ja hyvä varastotilanne viljojen päätuotantoalueilla sekä Yhdysvaltojen kaupapolitiikan aiheuttama epävarmuus markkinoilla. Vastaavasti viljan ostajavaltiot ovat olleet varovaisesti markkinoilla odotellen hintojen jatkavan alenemista. Lähi-idän sotatilanne nosti maaliskuussa viljan hintoja jonkin verran ja lisäsi hintavaihtelua. Leipävehnän vientihinta EU:ssa (Ranska, Rouen) oli tammi-helmikuussa 2026 keskimäärin 198 €/tn ja maaliskuussa noin 10 €/tn korkeammalla tasolla.

Maakaasun hinta vaikuttaa energian ja lannoitteiden hintakehitykseen. EU:ssa LNG:n futuurihinta oli loppuvuoden 2025 aikana pääosin aleneva ja oli alle 30 €/MWh (TTF). Hintakehitykseen vaikutti kaasun hyvä varastotilanne EU:ssa ja leuto alkutalvi sekä kaasun heikentynyt kysyntä Aasiassa. Tammi- ja helmikuussa 2026 LNG:n futuurihintaa kohotti EU:ssa talvinen sää ja Lähi-idän geopoliittinen jännite niin että hinta vaihteli 30-40 €/MWh (TTF). Lähi-idän sotatilanteen alettua maakaasun hinta vahvistui nopeasti myös EU:ssa ja LNG futuurihinta vaihteli maaliskuun aikana 45-60 €/MWh välillä. Hormuzin salmen kautta kuljetetaan noin 20 % osuus maailmaan LNG kauppamäärästä, joten Lähi-idän tilanteen kehitys vaikuttaa suoraan maakaasumarkkinoilla. EU:hun tuodaan

LNG maakaasua valtaosin Yhdysvalloista (n. 60 %), vähenevässä määrin Venäjältä (alle 30 %) sekä Qatarista (10-12 %).

Kansainvälisiin lannoitemarkkinoihin liittyen Euroopan komission koostaman tiedon mukaan Hormuzinsalmen kautta kuljetetaan maailman kaupankäynnin kohteena olevasta ammoniakista 20-30 % ja ureasta 30-35 %. Komission ylläpitämän hintaseurannan mukaan lannoitetypen keskimääräinen hinta EU:ssa on ollut vahvistuva vuoden 2025Tästä lokakuusta lähtien, jolloin sen hinta oli 360 €/tn. Kuluvaan vuoden helmikuussa keskihinta oli kohonnut 415 €/tn tasolle. Lähi-idän sotatilanteen seurauksena urean hinta kohosi komission mukaan maaliskuun aikana tasolle 180 €/tn ja seoslannoitteiden noin 50 €/tonni. EU:hun tuodaan Lähi-idästä ammoniakkia ja typpilannoitteita vain vähäisiä määriä (1-3 %) EU:n kokonaistuonnista. Lähi-idän sotatilanteen aiheuttama hinnannousu ja saatavuushaasteet kansainvälisillä lannoitemarkkinoilla ajoittuu juuri Pohjois-Amerikan ja Euroopan peltokasvien kasvukauden alkuun, joten sen vaikutus tuotantoon on vielä epäselvä.

Vuoden 2025 lopulla raakaöljyn hinta (Brent-laatu) oli noin 65 \$/barreli. Hintakehitykseen vaikutti tuolloin samat tekijät kuin yleensäkin raaka-ainemarkkinoilla, eli maailmanlaajuisen kysynnän kasvun hidastuminen ja kauppapoliittisen tilanteen luoma epävarmuus. Lähi-Idän geopoliittinen tilanne ja uudet pakotteet venäläiselle raakaöljylle toivat epävarmuutta markkinoille. Kuluvaan vuoden tammi-helmikuussa Brent-laadun raakaöljyn hinta oli kohoamassa ja vaihteli 65-70 \$/barreli johtuen Lähi-idän geopoliittisen tilanteen kiristymisestä ja kysynnän kasvusta Aasiassa. Sotatoimien alettua Lähi-idässä ja Hormuzinsalmen laivaliikenteen hiljentyessä raakaöljyn hinta kohosi nopeasti maailmalla ja esimerkiksi Brent-laatu on vaihdellut maaliskuussa voimakkaasti 85-115 \$/barreli välillä.

Kansainvälisen viljaneuvoston (IGC) maaliskuussa 2026 tekemän arvion mukaan kuluvalle satokaudella 2025/26 Ukrainan viljojen kokonaistuotanto (vehnä, maissi ja ohra) on 62 milj. tn ja se on noin 3,4 milj. tn suurempi kuin kaudella 2024/25. Ukrainan viljojen vientiarvio nykyiselle satokaudelle on lähes 36 milj. tn, kun viime kaudella määrä oli noin 5 milj. tn suurempi. Kuluvaan kauden pienempi vientimäärä johtuu maissin myöhäisestä sadonkorjuusta, Venäjän talven aikana kohdistamista iskuista Ukrainan vientilogistiikkaan, EU:n asettamista tuontikiintiöistä sekä ylipäätään maailmanlaajuisen hyvän sadon aiheuttamasta kilpailun kiristymisestä viljamarkkinoilla. Komission näkemyksen mukaan Ukrainan tämän kauden hyvästä viljasadosta viemättä jäänyt osuus siirtyy tulevalle 2026/27 kaudelle, ja sen myötä Ukraina pystyy olemaan täysimääräisesti vientimarkkinoilla heti kauden alettua ensi heinäkuussa.

IGC arvioi Ukrainan tämän vuoden viljasadoksi 62,2 milj. tn. Verrattuna viime vuoteen vehnän tuotanto hieman laskee mutta maissin ja ohran tuotanto kasvaa. IGC:n arvio on tehty maaliskuussa, joten Lähi-idän tilanteen aiheuttama lannoitteiden ja polttoaineiden hinnannousu aiheuttaa vielä tarkennuksia Ukrainan tuotantonäkymiin IGC:n seuraavissa arvioissa. Ukrainan viljan vientitoiminta kohtaa jatkossa samoja haasteita kuin muissakin viljanviejämaissa eli rahtihintojen kohoaminen, markkinoiden yleinen epävakaus sekä ostajavaltioiden pienentyvä kysyntä taloustilanteen heikentyessä.

Markkinatilanne EU:ssa

Komission mukaan syysviljojen kasvustonäkymät EU:ssa olivat maaliskuussa 2026 pääosin hyvät, sillä talvehtiminen sujui suhteellisen normaalisti huolimatta helmikuussa olleesta kylmästä jaksosta. Lämmin maaliskuu aikaisti kasvukauden alkua Länsi- ja Etelä-Euroopassa ja samaan aikaan saatu runsas tai riittävä sadanta paransi maaperän vesivarastoja ja tukee satokehitystä kevään edetessä. Sen sijaan osassa EU:n itäosia vallinnut kuivuus voi heikentää kasvien alkukehitystä, ellei keväällä saada lisäsateita.

EU:n tämän vuoden viljojen tuotantoala on arvioitu olevan 50,6 milj. ha. Viime vuonna ala oli 0,5 milj. ha pienempi ja verrattuna viiden vuoden keskimääräiseen tämän vuoden ala olisi lähes samalla tasolla. Vehnällä tuotantoala pienenee viime vuodesta 0,5 % ja olisi 21,4 milj. ha. Vuoden 2026 viljasadon arvioimisessa komissio on käyttänyt tässä vaiheessa vielä hehtaarisatotreundejä ja kylvöala-arviota. Niiden perusteella kokonais-sato olisi 278 milj. tn eli 3 % viime vuoden satoa pienempi. Vehnällä sato pienenee 6 % ja olisi 126 milj. tn. Lannoite- ja polttoainemarkkinoilla tapahtunutta hintojen nousua ja niiden vaikutusta tuotantopäätöksiin ei vielä tässä vaiheessa ole pystytty huomioimaan.

Öljykasvien (rapsi, auringonkukka ja soija) 2026 EU tuotantoala on komission arvion mukaan 12,1 milj. ha eli kasvua 3,3 % viime vuodesta. Verrattuna viiden vuoden keskimääräiseen ala olisi sitä reilu 4 % suurempi. Rapsin osalta tuotantoalan arvioidaan suurenevan viime vuodesta 1,9 % ollen 6,2 milj. ha. EU:n öljykasvien tuotantomäärä on komission alustavassa arviossa 32,4 milj. tn, mikä on 3,3 % suurempi kuin viime vuonna ja lähes 6 % yli viiden vuoden keskiarvon. Rapsin osalta tuotantoarvio on 19,6 milj. tn, kun viime vuonna sato oli reilu 20 milj. tn. EU:n keskisato rapsilla on 18,8 milj. tn.

EU:n kotieläinsektorilla maidontuotanto oli vuonna 2025 1,6 % edellisvuotta suurempaa. Vuoden 2026 tammikuussa tuotantomäärä oli 4,5 % vuoden takaista suurempi. Maidon tuotannon kasvu on osaltaan näkynyt EU:n tuottajahinnoissa, ja ne ovat olleet laskusuunnassa viime vuoden lokakuusta lähtien. Komission mukaan raakamaidon EU-hinta oli maaliskuussa 2026 keskimäärin 43,2 €/100 kg, joka on lähes 19 % alempana kuin vuotta aiemmin.

Maitotuotteiden tuotannossa oli vuonna 2025, edellisvuoteen verrattuna, tuotannon kasvua voin (6,2 %), rasvattoman maitojauheen (5,1 %), hapanmaitotuotteiden (2 %) ja juustojen (1,9 %) osalta. Tuotehinnat olivat viime vuoden jälkipuoliskolla alenevia voilla, juustoilla ja maitojauheilla. Hintakehitys on kuluvaan vuoden aikana kääntynyt vahvistuvaksi, niin että maaliskuun lopulla esimerkiksi voin keskihinta EU:ssa oli 435 €/100 kg ja rasvattoman maitojauheen 259 €/100 kg. Maitotuotteiden keskihinnat maaliskuussa olivat kuitenkin vuoden takaista alempana voilla (-40 %), täysmaitojauheella (-23 %) ja rasvattomalla maitojauheella (-3 %).

Naudanlihan tuotanto EU:ssa oli vuonna 2025 yhteensä 4,2 % pienempi kuin vuotta aiemmin. Naudanlihan kysyntä sekä sisämarkkinoilla että globaalisti on tarjontaan nähden edelleen suurempaa ja se heijastuu hintatasoon. EU:n keskimääräinen naudan teurashinta on ollut vuoden 2024 heinäkuusta lähtien vahvistuva. Vuoden 2026 helmikuussa keskihinta oli 724 €/100 kg, joka on lähes 20 % viime vuoden helmikuuta korkeammalla. Komission mukaan hinta näyttää vakiintuneen tämän vuoden helmikuussa ja joissakin eläinluokissa, kuten nuorissa sonneissa ja härissä havaittiin lievää laskua.

EU:n sianlihantuotanto kasvoi vuonna 2025 yhteensä 3,3 %. Trendi on ollut samanlainen lähes kaikissa jäsenmaissa. Teurasruhojen keskihinta on ollut alenevassa kehityksessä viime vuoden heinäkuusta lähtien, mutta kuluvaan vuoden helmikuussa tapahtui käänne vahvistuvaan suuntaan. Maaliskuun lopulla EU:n keskimääräinen teurasruho-hinta oli 168 €/100 kg. Tämä on 14 % alempana kuin vuotta aiemmin ja samalla alle keskimääräisen viiden vuoden hintatason. Sianlihan vienti vuonna 2025 oli määrällisesti lähes samalla tasolla kuin vuotta aiemmin. Viennin rakenteessa tapahtui kuitenkin jonkinasteinen muutos, sillä vientimäärä pieneni perinteisesti suurimpiin EU:n kohdemihiin (Kiina, UK, Filippiinit ja Japani) ja vastaavasti suureni muualle. EU:ssa Espanjan ja Saksan ASF-tilanne rajoittaa edelleen näiden maiden vientimahdollisuuksia.

EU:n siipikarjanlihan tuotanto kasvoi vuoden 2025 aikana 2,1 % verrattuna aiempaan vuoteen. Kasvua tapahtui erityisesti pienemmissä tuottajamaissa ja suurista tuottajamaista Puolassa ja Ranskassa tuotanto aleni. EU:ssa broilerin keskimääräinen teuras-hinta on ollut vahvistuva vuoden 2025 joulukuusta lähtien. Maaliskuun 2026 lopulla

keskihinta oli 297 €/100 kg, joka on 3,7 % viime vuoden vastaavaa ajankohtaa korkeammalla ja selvästi yli viiden vuodenkeskimääräisen. Viljan alhainen hinta markkinointikaudella 2025/26 ja lihan korkea hinta on broilerisektorilla tukenut tuotannon kannattavuutta.

Komission arvion mukaan kananmunien tuotanto EU:ssa suureni vuonna 2025 0,4 % verrattuna edelliseen vuoteen. Maaliskuun 2026 lopulla kananmunien tuottajahinta oli EU:ssa keskimäärin 302 €/100 kg ja joka on 6,6 % korkeammalla kuin vuotta aiemmin ja selvästi enemmän kuin viiden vuoden keskimääräinen. Komission mukaan markkinoilla on selvä nouseva trendi. Hintakehitys on ollut vahvistuva kaikissa tuotantomuodoissa, ja kananmunien tuotannon kate on parantunut kustannusten alentuessa.

Kotieläinsektorilla pysyvänä huolena on afrikkalainen sikarutto (ASF) ja lintuinfluenssatauti. Niiden lisäksi EU:n eläintautitilanteeseen vaikuttavana arvaamattomana riskitekijänä on edelleen suu- ja sorkkatauti (FMD).

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 17.4.2026

EU-ministerivaliokunta (kirjallinen menettely) 22.-24.4.2026

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 24.4.2026

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Neuvotteleva virkamies Jukka Virolainen, MMM/RTO/MARY, puh. 0295 162 206, jukka.virolainen@gov.fi

Neuvotteleva virkamies Jertta de Mazières, MMM/RTO/MARY, puh. 0295 162 113, jertta.demazieres@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/74/2026

Liitteet -**Viite** -

Maa- ja metsätalousministeriö

Perusmuistio

EU/74/2026-MMM-66

Torniainen Tatu, Mäkinen Emmi, Nurmi Auli

21.4.2026

Maatalouden ja kestävä metsänhoidon strateginen merkitys maastopalojen riskien ehkäisemisen ja niistä selviytymisen vahvistamisessa - maatalous- ja kalastusneuvoston keskustelu

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 27.4.2026

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi tiedonannon yhdenmetystä maastopalariskien hallinnasta 25.3.2026 (COM(2026) 330 final). Tiedonanto on osa EU:n varautumisunionistrategiaa ja sen tavoitteena on ehkäistä nopeasti pahenevaa maastopalariskin kasvua EU:ssa.

Maatalous- ja kalastusneuvostossa 27.4.2026 puheenjohtajamaan laatiman asiakirjan 7982/26 pohjalta käydään keskustelu tiedonannosta. Maatalouden erityiskomitea valmisteli neuvoston keskustelua kokouksessaan 14.4.2026 ja Coreper I kokouksessaan 15.4.2026.

Tiedonantoa on käsitelty myös neuvoston ympäristötyöryhmässä 16.4.2026. Lisäksi tiedonantoa käsitellään neuvoston pelastuspalvelutyöryhmässä 22.4.2026, sekä määrääikaisessa Expert group for forest fires -ryhmässä 8.5.2026.

Suomen kanta

Suomen kanta perustuu seuraaviin asiakirjoihin: EU:n kriisivarautumisen ja resilienssin vahvistaminen; Suomen näkemyksiä varautumisunionistrategian valmisteluun

(E 32/2024 vp), Ilmatoriskien hallinta ihmisten ja hyvinvoinnin suojelemiseksi (E 28/2024 vp), sekä Komission tiedonanto EU:n uudesta vuoteen 2030 ulottuvasta metsästrategiasta (E 106/2021 vp).

Suomen näkemyksen mukaan monimutkaiset ja rajat ylittävät kriisit edellyttävät yhä enemmän EU-tason varautumista, mukaan lukien yhteisiä kapasiteetteja ja suorituskykyjä. EU-tason yhteisten kapasiteettien kehittäminen tulee olla strategista ja pitkäjänteistä ja Suomi tukee tätä työtä. (E 32/2024 vp)

Suomi toteaa, että joillain toimialoilla, kuten maa- ja metsätaloudessa sekä energiasektorilla ennakoiva ilmatoriskien hallinta on myös edellytys ilmastonmuutoksen hillintään kohdistuvien toimien onnistumiselle pitkällä aikavälillä. (E 28/2024 vp)

Suomi kiinnittää huomiota siihen, että ilmastonmuutoksen vaikutukset korostuvat pohjoisilla leveysasteilla ja haitalliset vaikutukset kohdistuvat niin luontoon, yhteisöihin kuin sääolosuhteille alttiisiin elinkeinoihin, ml. elintarviketuotantoon sekä alkuperäiskansa saamelaisten kulttuuriin ja elinkeinoihin. (E 28/2024 vp)

Suomi edellyttää, että ilmatoriskien hallinnan vahvistamiseen tähtäävien toimien suunnittelussa kunnioitetaan unionin ja jäsenvaltioiden keskinäistä toimivallan jakoa ja että EU-tason tavoitteiden ja toimenpiteiden tarkastelussa huomioidaan jäsenvaltioiden erityispiirteet. (E 28/2024 vp)

Metsien sopeutumiskykyä ilmastonmuutokseen ja tuhoihin, sekä kykyä hillitä ilmastonmuutosta tulee edistää metsien kestävä hoidon ja käytön, metsien monikäytön sekä suojelun ja ennallistamisen avulla tukeutumalla tutkimukseen, tietoon ja seurantaan. (E 106/2021 vp)

Aktiivisella ja oikea-aikaisella metsänhoidolla ja metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamisella voidaan lisätä metsien sopeutumiskykyä ja ennaltaehkäistä metsätuhojen leviämistä. Ilmastonmuutokseen liittyvä kohonnut riski tuhojen esiintymiseen, esimerkiksi myrsky- ja hyönteistuhot sekä metsäpalariski voivat vaarantaa metsien nieluvaikutuksen. (E 106/2021 vp)

Pääasiallinen sisältö

Puheenjohtajamaan laatima asiakirja 7982/26 tiedonannosta

Euroopan komission tiedonanto yhdenntetystä metsäpalariskien hallinnasta korostaa metsäpalojen kasvavaa uhkaa EU:ssa ja tarvetta kokonaisvaltaiselle lähestymistavalle, joka kattaa ennaltaehkäisyn, varautumisen, reagoinnin ja toipumisen. Metsäpalot ovat viime vuosina lisääntyneet merkittävästi sekä laajuudeltaan että voimakkuudeltaan, ja niiden vaikutusalue on laajentunut Etelä-Euroopasta myös Keski-, Pohjois- ja Itä-Eurooppaan. Vuonna 2025 EU:ssa paloi yli miljoona hehtaaria maata, mikä on historiallinen ennätys. Palojen seuraukset ovat vakavia ja moninaisia: ihmishenkien menetyksiä, ekosysteemien vaurioita, ilmanlaadun heikkenemistä, maaperän köyhtymistä, luonnon monimuotoisuuden vähenemistä sekä huomattavia taloudellisia tappioita, joiden arvioidaan olevan noin 2,5 miljardia euroa vuodessa.

Ilmastonmuutos on keskeinen tekijä metsäpalariskin kasvussa, sillä korkeat lämpötilat, kuivuus ja helleaallot lisäävät palojen syttymis- ja leviämiskärsiä. Samanaikaisesti maankäytön muutokset, luonnon ekosysteemien heikkeneminen, maaseudun autioituminen ja perinteisten maankäytäntöjen väheneminen ovat johtaneet palavan biomassan kertymiseen. Kaupunkien laajeneminen metsien läheisyyteen on lisännyt altistumista metsäpaloille. Valtaosa metsäpaloista on ihmisen aiheuttamia, usein infrastruktuuriin liittyvien ki-pinöiden tai tahallisten tekojen seurauksena.

Aktiivinen ja kestävä maankäyttö on keskeinen keino metsäpalojen ennaltaehkäisyssä. Viljelijöillä, metsänomistajilla ja maaseutuyhteisöillä on tärkeä rooli palavan materiaalin kertymisen vähentämisessä esimerkiksi laidunnuksen, metsien harvennuksen, lajiston monipuolistamisen ja vaihtelevampien maisemarakenteiden avulla. EU tukee metsäpalojen ehkäisyä, varautumista, torjuntaa ja ennallistamista useiden rahoitusvälineiden kautta, muun muassa yhteisen maatalouspolitiikan puitteissa. Näiden toimien vaikuttavuutta voidaan kuitenkin parantaa kohdentamalla ja seuraamalla rahoitusta nykyistä järjestelmällisemmin.

Jäsenvaltiot vastaavat ensisijaisesti metsäpalojen hallinnasta, mutta EU tukee niitä tiedon, rahoituksen ja osaamisen jakamisella. Merkittäviä haasteita ovat puutteellinen ja hajautunut tietopohja, vanhentuneet riskikartat sekä rajat ylittävien ja useita riskejä huomioivien arvioiden riittämätön hyödyntäminen. EU:n seuranta- ja varhaisvaroitusjärjestelmät, kuten Copernicus ja Euroopan metsäpalotietojärjestelmä, tarjoavat jo nyt tärkeää tukea, ja niiden kehittämistä sekä käyttöä päätöksenteossa pyritään vahvistamaan.

Koska ihmistoiminta on yleisin metsäpalojen syy, käyttäytymisen muutoksella, viestinnällä ja koulutuksella on keskeinen merkitys. Varautumistoimiin kuuluvat myös evakuoitisuunnittelu ja paikallisyhteisöjen osallistaminen. Lisäksi EU tukee jäsenvaltioita operatiivisissa valmiuksissa pelastuspalvelumekanismin kautta, edistämällä palomiehien koulutusta, yhteensopivuutta ja yhteisten kalustoresurssien käyttöä. Kokonaisuudessaan tiedonanto painottaa tarvetta tiiviimpään yhteistyöhön ja pitkäjänteisiin toimiin metsäpaloriskien vähentämiseksi ja yhteiskuntien resilienssin vahvistamiseksi.

Asiakirja sisältää kaksi kysymystä:

Kysymys 1) Miten yhteisellä maatalouspolitiikalla (YMP) voidaan yhdessä muiden EU:n välineiden kanssa tukea paremmin viljelijöitä, metsänhoitajia ja maaseutualueita maastopaloriskien ehkäisemisessä ja hallinnassa muun muassa vahvistamalla kannustimia sellaisille maanhoitokäytännöille, joilla vähennetään palavan materiaalin kertymistä ja parannetaan maiseman selviytymiskykyä? Miten tätä tukea voidaan edelleen parantaa YMP:n kehityksen ulkopuolisella julkisella ja yksityisellä lisärahoituksella?

Kysymys 2) Kun otetaan huomioon maastopalojen voimistuminen ja yleistyminen kaikkialla Euroopassa, miten voidaan kannustaa kestävää metsänhoitoa ja vahvistaa ennallistamista ja miten maastopaloriskien ehkäiseminen voidaan sisällyttää paremmin kansallisiin metsäpolitiikkoihin, ennallistamissuunnitelmiin ja maankäytön suunnitteluun, erityisesti luonnonvaraisen maaston ja kaupunkialueiden välisellä rajapinnalla ja alueilla, joihin maankäytöstä luopuminen vaikuttaa, jotta voidaan parantaa selviytymiskykyä ja suojella maaseutuyhteisöjä ja ekosysteemejä?

Maastopaloja koskevan komission tiedonannon keskeinen sisältö

Johdanto

Euroopan unionissa maastopaloriskit ovat kasvaneet merkittävästi viime vuosina. Taustalla ovat ilmastonmuutoksen kiihdyttämät helleaallot ja pitkittyneet kuivuusjaksot, maiseman rakenteelliset muutokset sekä laaja palavan materiaalin kasautuminen eri puolilla unionia. Myös megapalojen todennäköisyys on kasvanut, mikä haastaa perinteiset sammutus- ja torjuntamenetelmät. Samanaikaisesti paloriskit ovat laajentuneet uusille alueille, kuten Pohjois- ja Keski-Eurooppaan, jotka eivät aiemmin olleet vastaavassa määrin alttiita. Arvioiden mukaan vahingot omaisuuteen ja infrastruktuuriin ovat noin 2,5 miljardia euroa vuodessa. Näiden kehityskulkujen vuoksi EU korostaa kokonaisvaltaisen riskinhallinnan tarvetta, jossa ennakointi, maankäytön suunnittelu, dataperusteinen varautuminen ja kansalaisten tietoisuus muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden.

I. Maastopalojen ehkäisy maisemanhoidon ja ennallistamisen kautta

I.1 Palonkestävien maisemien rakentaminen

Maastopalojen ehkäisy perustuu aktiiviseen ja suunnitelmalliseen maisemanhoitoon. Monilla alueilla paloja ruokkivan kasvillisuuden määrä on kasvanut vuosikymmenten aikana maaseudun väestökadon, perinteisten laidunnus- ja metsänhoitomenetelmien vähenemisen sekä metsäalueiden yksipuolistumisen vuoksi. Tämän seurauksena maisemasta on tullut rakenteeltaan alttiimpi nopeasti eteneville paloille.

Palonkestävä maisema rakentuu monimuotoisista ja mosaiikkimaisista kokonaisuuksista, joissa metsät, avoimet alueet ja viljelymaisemat vuorottelevat tavalla, joka katkaisee palon leviämiskeinot. Kestävän metsänhoidon keinot, kuten harvennus, kuolleen biomassan poistaminen ja lajiston monipuolistaminen, ovat keskeisiä polttoainekuorman hallinnassa. Nämä menetelmät yhdistyvät perinteisiin käytäntöihin kuten laidunnukseen ja suunniteltuun kulutukseen, jotka edelleen vähentävät syttymisherkkyttä ja tukevat ekosysteemien toimivuutta.

Eryistä huomiota on kiinnitettävä metsä–kaupunki -rajapintaan, jossa maankäytön tiivistyminen lisää sekä palojen syttymisriskiä että niiden vaikutuksia. Tässä ympäristössä maisemanhoito, infrastruktuurin suunnittelu ja rakennussuojelu kytkeytyvät toisiinsa ja vaativat johdonmukaista kokonaisnäkemystä.

I.2 Paloriskin hallinta luonnonsuojelun ja ennallistamisen kautta

Luonnonsuojelulla ja ekosysteemien ennallistamisella on keskeinen rooli maastopaloriskin pitkäjänteisessä hallinnassa. Terveet, monimuotoiset ja rakenteeltaan vaihtelevat ekosysteemit kestävät sekä kuumuutta että kuivuspaineita paremmin ja pystyvät hidastamaan palon leviämistä. Tiedonannossa painotetaan, että luontopohjaisten ratkaisujen tulee olla biogeografisesti sopivia ja tuleviin ilmasto-olosuhteisiin sopeutuvia, mikä tarkoittaa esimerkiksi luonnonmukaisten metsien rakenteiden vahvistamista, tulenkestävien lajien suosimista sekä kuivuudelle alttiiden hydrologisten kokonaisuuksien palauttamista. Ennallistamistoimilla voidaan myös ehkäistä maaperän köyhtymistä ja vähentää eroosioriskejä, jotka puolestaan altistavat alueita tuleville paloille.

Komissio korostaa luonnonsuojelun ja ennallistamisen integroimista osaksi koko EU:n paloriskikehystä. Se tukee jäsenmaita muun muassa teknisellä asiantuntija-avulla, jotta paloriskit voidaan sisällyttää Natura 2000 -alueiden hoito- ja ennallistamistoimenpiteisiin sekä kansallisiin ennallistamissuunnitelmiin. Komissio aikoo myös koota ja jakaa hyviä käytäntöjä polttoaineen hallintaan, luonnonmukaisiin metsänhoitomenetelmiin ja ekosysteemien palauttamiseen. Lisäksi se kannustaa jäsenmaita lähiluonnonmukaisten metsänhoito-ohjeiden ja biodiversiteettimyönteisten metsitysmallien käyttöönottoon erityisesti korkean riskin alueilla. Samalla komissio kehittää ohjeistusta, jolla tuetaan jäsenmaita sovittamaan yhteen sekä luontokadon pysäyttäminen että paloriskin hallinta ennallistamispolitiikan kautta.

Jäsenvaltioille komissio esittää suosituksia. Jäsenvaltioiden tulisi sisällyttää paloriskin ehkäisy ja resilienssi omiin ennallistamissuunnitelmiinsa ja luonnonsuojelupolitiikkaansa sekä varmistaa, että toimenpiteet ovat johdonmukaisia molempien tavoitteiden kanssa. Toiseksi niiden tulisi hyödyntää EU:n rahoitusvälineitä polttoaineen hallintaan, paahdeherkkien alueiden hoitoon ja monilajisten metsien palauttamiseen. Kolmanneksi jäsenmaita kehoitetaan laatimaan paikallisesti sovitettuja ohjeita polttoaineen hallintaan yhdessä maanomistajien, kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa. Lisäksi jäsenmaita rohkaistaan sisällyttämään maastopaloteema EIP-AGRI -innovaatiohankkeisiin (Eurooppalainen innovaatiokumppanuus) sekä varmistamaan, että ennallistamistoimissa otetaan huomioon paloriskin pienentäminen esimerkiksi tulenkestävien lajien valinnalla ja maiseman rakenteellisella monipuolistamisella. Toimien tavoitteena on luoda ekologisesti kestäviä, ilmastonmuutokseen sopeutuvia ja paloa paremmin kestäviä luonnonympäristöjä.

II. Varautumisen vahvistaminen paremman tiedon ja tutkimuksen avulla

Varautumisen vahvistaminen perustuu ajantasaiseen ja kattavaan tietopohjaan. EU laatii säännöllisiä paloriskinarvioiteja ja hyödyntää ilmastoskenaarioita ennusteiden tarkentamisessa. Digitaaliset kaksoset ja muut mallinnusratkaisut parantavat mahdollisuuksia arvioida palojen käyttäytymistä ja alueellisia vaikutuksia.

Seurantajärjestelmien kehittäminen tukee jäsenvaltioiden päätöksentekoa ja mahdollistaa tarkemman ennakkoinnin. Tutkimus- ja innovaatioyhteistyötä tehostetaan erityisesti maa- ja metsätalouden, luonnon monimuotoisuuden ja paloturvallisuuden aloilla, jotta riskinhallinnan kaikki vaiheet kehittyvät tasapainoisesti.

III. Kansalaisten tietoisuuden ja valmiuden lisääminen

III.1 Maastopaloriskitietoisuuden lisääminen

Koska suuri osa paloista saa alkunsa ihmisen toiminnasta, kansalaisten tietoisuuden lisääminen on olennainen osa riskienhallintaa. Viestinnän tulee olla selkeää, saavutettavaa ja ymmärrettävää, ja sen on huomioitava eri väestöryhmien tarpeet. Julkinen pääsy paloriskitietoon auttaa ihmisiä mukauttamaan käyttäytymistään ja välttämään riskialttiita toimia.

III.2 Valmiuden lisääminen

Paikallisyhteisöjen rooli on keskeinen, sillä ne kohtaavat palojen vaikutukset ensimmäisinä. Varautuminen sisältää evakuoitisuunnitelmat, suojavyöhykkeet ja paikallisen infrastruktuurin sopeuttamisen. Haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät tulee huomioida erityisesti, jotta varautumistoimet ovat yhdenvertaisia. Yhteisölähtöiset ohjelmat ovat osoittautuneet tehokkaiksi paikallisen toimintavalmiuden parantamisessa.

IV. Varautumis- ja reagoitakyvyn vahvistaminen

EU:n maastopalojen torjunnan johtaminen nojaa vahvasti EU:n pelastuspalvelumekanismiin (UCPM), jonka kautta jäsenmaat voivat pyytää ja tarjota toisilleen tukea tilanteissa, joissa kansalliset sammutus- ja pelastuskyvyt eivät riitä. Kasvavien ja samanaikaisten metsäpalojen vuoksi komissio korostaa tarvetta tiivistää koordinaatiota, jotta resurssit — kuten lentokalusto, maajoukot ja asiantuntijatiimit — voidaan lähettää nopeasti sinne, missä niitä eniten tarvitaan. Tavoitteena on nopeuttaa reagointia, varmistaa tilannekuvan yhdenmukaisuus EU-tasolla ja vahvistaa jäsenmaiden välistä keskinäistä apua erityisesti laajojen ja pitkäkestoisten palosesonkien aikana.

Komissio aikoo vahvistaa yhteistä reagoitukykyä useilla konkreettisilla toimilla. Se laajentaa rescEU-kalustoa, jatkaa etukäteisasemointia riskialueilla ja perustaa Euroopan sammutuskaluston keskittymän Kyprokselle. Lisäksi komissio kehittää edelleen varhaisvaroitus- ja seurantajärjestelmiä, jotta päätöksenteko perustuisi yhdenmukaiseen ja reaaliaikaiseen tietoon. Näillä toimilla pyritään varmistamaan, että EU pystyy reagoimaan aiempaa nopeammin ja koordinoitummin tilanteisiin, joissa maastopalot uhkaavat ihmishenkiä, infrastruktuuria ja luonnonympäristöjä.

V. Palojen jälkeinen elpyminen ja luonnon ennallistaminen

Paloista palautumisen tavoitteena on sekä ekologinen että sosiaalinen toipuminen. Ekosysteemien toiminnallisuuden palauttaminen vaatii arviointia siitä, missä määrin luontainen uudistuminen riittää ja milloin tarvitaan aktiivisia toimia. Monilajisten metsien uudistaminen, eroosiosuojelu ja vesitalouden vakauttaminen ovat keskeisiä keinoja, joilla voidaan estää maaperän köyhtyminen ja lisätä tulevaa palonkestävyyttä. Elpymistoimet vaikuttavat myös paikallistalouteen. Metsäpalot voivat aiheuttaa pitkäaikaisia taloudellisia menetyksiä, joten toipumisen tueksi tarvitaan rahoitusta ja toimia, jotka vahvistavat elinkeinojen jatkuvuutta. Yhteisöjen osallistaminen lisää sitoutumista ja mahdollistaa paikallistiedon hyödyntämisen.

Ennallistamisen tulee myös vähentää tulevia riskejä. Tämä sisältää tulenkestävien lajien suosimisen, mosaiikkimaisten maisemien edistämisen, hydrologisten kiertojen parantamisen sekä rakenteellisten suojaratkaisujen toteuttamisen osaksi maisemaa. Pitkjänteinen suunnittelu ja rahoituksen koordinointi ovat välttämättömiä, jotta toipuminen on vaikeuttavaa ja kestävää.

VI. Maastopalariskin hallinnan vahvistaminen

EU:n maastopalojen torjunnan johtaminen nojaa vahvasti EU:n pelastuspalvelumekanismiin (UCPM), jonka kautta jäsenmaat voivat pyytää ja tarjota toisilleen tukea tilanteissa, joissa kansalliset sammutus- ja pelastuskyvyt eivät riitä. Kasvavien ja samanaikaisten metsäpalojen vuoksi komissio korostaa tarvetta tiivistää koordinaatiota, jotta resurssit — kuten lentokalusto, maajoukot ja asiantuntijatiimit — voidaan lähettää nopeasti sinne, missä niitä eniten tarvitaan. Tavoitteena on nopeuttaa reagointia, varmistaa tilannekuvan yhdenmukaisuus EU-tasolla ja vahvistaa jäsenmaiden välistä keskinäistä apua erityisesti laajojen ja pitkäkestoisten palosesonkien aikana.

Komissio aikoo vahvistaa yhteistä reagointikykyä useilla konkreettisilla toimilla. Se laajentaa rescEU-kalustoa, jatkaa etukäteisasemointia (pre-positioning) riskialueilla ja perustaa Euroopan sammutuskaluston keskittymän Kyprokselle. Lisäksi komissio kehittää edelleen varhaisvaroitus- ja seurantajärjestelmiä, jotta päätöksenteko perustuisi yhdenmukaiseen ja reaaliaikaiseen tietoon. Näillä toimilla pyritään varmistamaan, että EU pystyy reagoimaan aiempaa nopeammin ja koordinoitummin tilanteisiin, joissa maastopalot uhkaavat ihmishenkiä, infrastruktuuria ja luonnonympäristöjä.

VII. Kansainvälinen yhteistyö

Kansainvälinen yhteistyö täydentää EU:n sisäisiä toimia. Yhteistyö kumppanimaiden kanssa, tiedonvaihto ja osallistuminen kansainvälisiin kriisinhallintaoperaatioihin vahvistavat unionin kokonaisvaltaista valmiutta. Myös tutkimusyhteistyö ja teknologinen vaihto tukevat uusien työkalujen ja käytäntöjen kehittämistä maastopalariskien hallintaan.

Lopuksi

Tiedonanto kokoaa yhteen kehyksen, jossa ehkäisy, varautuminen, reagointi ja jälkihoito muodostavat yhtenäisen ja kokonaisvaltaisen riskinhallinnan. Tavoitteena on rakentaa palonkestävä ja ilmastoon mukautuva Eurooppa, jossa kansalaisten turvallisuus, luonnon monimuotoisuus ja elinkeinojen jatkuvuus turvataan muuttuvissa olosuhteissa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Kyseessä on komission tiedonanto, joka ei ole oikeudellisesti sitova.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 17.4.2026

Metsäjaoston kirjallinen menettely (EU14) 16.-20.4.2026

EU-ministerivaliokunta 22.-24.4.2026 (kirjallinen menettely)

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 24.4.2026

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

COM(2026) 330 final
7982/26

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Neuvotteleva virkamies Tatu Torniainen, MMM/LVO/MBY, puh. 0295 162 162, tatu.torniainen@gov.fi

Erytisasiantuntija Emmi Mäkinen, MMM/MKO/MAKE, puh. 0295 162 111, emmi.makinen@gov.fi

Erytisasiantuntija Auli Nurmi, MMM/MKO/MY, puh. 0295 162 304, auli.nurmi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/74/2026

Liitteet -

Viite -

Maa- ja metsätalousministeriö

Perusmuistio

EU/74/2026-MMM-68

Muroma Hanna

15.4.2026

Maatalous- ja kalastusneuvoston 27.4.2026 muut asiat

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 27.4.2026

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvoston 27.4.2026 muissa asioissa käsitellään puheenjohtajavaltion, komission ja jäsenvaltioiden tiedotusasioita. Ennen neuvoston kokousta asialistalle saattaa tulla myös muita asiakohia.

Suomen kanta

Maatalous- ja kalastusneuvoston kokouksen asialistan Muut asiat -asiakohdassa Suomi tiedottaa Latvian kanssa turpeen roolista EU:n ruokaturvan varmistamisessa.

Pääasiallinen sisältö

Asiakohta a) Turpeen rooli EU:n ruokaturvan varmistamisessa

Latvian ja Suomen tiedotusasia

Latvia ja Suomi esittävät neuvostossa muiden asioiden kohdan turpeen roolista EU:n ruokaturvan varmistamisessa. Allekirjoittaneet jäsenvaltiot korostavat, että turve on strategisesti tärkeä ja nykyisellään korvaamaton raaka-aine puutarhataloudessa ja metsänviljelyaineiston tuotannossa. Lisäksi turvetta käytetään eläinten kuivikkeena ja esimerkiksi siipikarjatililla kuivikkeena, mikä vaikuttaa myönteisesti eläinten hyvinvointiin.

Turvetuotteilla voidaan myös parantaa maaperän laatua. Jäsenvaltiot korostavat myös turpeen merkittävää panosta yhteisen maatalouspolitiikan ja EU:n metsäpolitiikan tavoitteiden toteuttamiseen, mukaan lukien ruokaturva, kestävä metsänhoito ja alueellinen kehitys.

Allekirjoittaneet jäsenvaltiot kehottavat varmistamaan turpeen käytölle asteittain muuttuvan, tasapainoisen ja näyttöön perustuvan politiikan, joka perustuu parhaaseen saatavilla olevaan tieteelliseen tietoon ja ottaa huomioon jäsenvaltioiden sosioekonomiset vaikutukset.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 17.4.2026

EU-ministerivaliokunta (kirjallinen menettely) 22.-24.4.2026

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 24.4.2026

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Erityisasiantuntija Laura Uusitalo, MMM/EUKA, p. 0295 162 030, laura.uusitalo@gov.fi

Erityisasiantuntija Hanna Muroma, MMM/EUKA, p. 0295 162 038, hanna.muroma@gov.fi

Asiakohta a) Veli-Pekka Reskola, MMM/MKO/MY, p. 0295 162 193, veli-pekka.reskola@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/74/2026

Liitteet

-

Viite -

Liitteet -